

Uzasadnienie

Projekt zadań ochronnych rezerwatu został opracowany na podstawie przepisów art. 22 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”. Ochrona cennych walorów środowiska przyrodniczego często wymaga podejmowania systematycznych działań zapewniających utrzymanie chronionych zbiorowisk roślinnych i gatunków. Ustawa o ochronie przyrody przewiduje dla rezerwatów przyrody możliwość sporządzenia projektu zadań ochronnych, które w założeniu mają charakter krótkoterminowy i ukierunkowane są na najbardziej pilne z punktu widzenia ochrony przyrody działania.

Zakres prac zaplanowanych w projekcie zadań ochronnych został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu.

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, na których można wykonywać polowania, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 22 ust. 3 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody.

Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną.

Status prawny rezerwatu został określony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 39, poz. 230). Ustalonym tym aktem prawnym kierunkiem ochrony przyrody, jest zachowanie różnorodnych zbiorowisk roślinnych ze stanowiskami wielu gatunków roślin chronionych i rzadkich, a w szczególności stanowiska rosiczki długolistnej. Taki sposób sformułowania prawa pozwala przyjąć, że występujące na obszarze rezerwatów zróżnicowane zbiorowiska roślinne, gatunki zwierząt i ich siedliska są głównymi elementami składowymi celu ochrony rezerwatu przyrody Kulak. Dla fragmentu rezerwatu położonego w województwie lubelskim, w gminie Stoczek Łukowski, w powiecie łukowskim obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 22 grudnia 2023 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Kulak” (Dz. Urz. Woj. Lub. Poz. 7929).

Walory przyrodnicze części rezerwatu przyrody objętej zadaniami ochronnymi są efektem działalności człowieka, który przez wiele lat w obrębie stawów prowadził ekstensywną gospodarkę rybacką. Ochroną objęto zatem również siedliska powstałe i utrzymywane w warunkach półnaturalnych, a wysoka ich wartość przyrodnicza jest wynikiem kontynuowania przez lata gospodarki stawowej. Zaprzestanie hodowli ryb i pozostawienie do naturalnej sukcesji biocenotycznej stanowi główne zagrożenie w odniesieniu do zróżnicowanych ekosystemów podlegających ochronie. Funkcje pełnione przez stawy nie sprowadzają się wyłącznie do produkcji ryb. Rola tego rodzaju obiektów jest znacznie szersza i obejmuje również retencjonowanie oraz ochronę jakości wody co sprzyja utrzymaniu bioróżnorodności. Stawy rybne są przede wszystkim ważnym siedliskiem ptaków związanych ze środowiskiem wodno-błotnym oraz wielu organizmów wodnych w tym zespołów roślinności wodnej i nadwodnej w szczególności ze związku *Phragmition* np. zespół rdestnicy stępionej *Potamogeton obtusifoli*, grzybieni białych i grążela żółtego *Nupharo-Nymphaeetum albae*.

Brak wody w stawach mógłby przyczynić się również do spadku liczebności, a nawet do zaniku całych grup ptaków wodno-błotnych oraz do degeneracji lasów ze związku *Alnion glutinosae* porastających obrzeża stawów i zaniku wielu stanowisk roślin naczyniowych takich gatunków jak np.: narecznica szerokolistna *Dryopteris filix-mas*, kozłek bżowy *Valeriana sambucifolia*, listera jajowata *Neottia ovata*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, potocznik wąskolistny *Berula erecta*. W efekcie zaniechania gospodarki rybackiej doszłoby do monotypizacji krajobrazu rezerwatu. Kontynuowanie ekstensywnej hodowli ryb w tym miejscu oraz utrzymywanie stawów we właściwym stanie jest warunkiem koniecznym do zachowania zróżnicowanych ekosystemów, które są celem ochrony.

Dlatego też koniecznym jest regularne spuszczenie i napełnianie wody w stawach, konserwacja urządzeń technicznych służących regulacji przepływów wód oraz karmienie, dbałość o właściwy stan zdrowotny ryb i ograniczanie wpływu ptaków rybożernych (kormorany, czaple) na ich pogłowie.

W ostatnim okresie obserwowany jest wzrost penetracji terenu rezerwatu przyrody od strony drogi wojewódzkiej nr 803, gdzie pomimo oznakowania rezerwatu, nagminnie naruszane są w nim zakazy ruchu pieszego poza wyznaczonymi szlakami oraz zakaz zaśmiecania i zanieczyszczania rezerwatu. Eliminacja i minimalizacja tego zagrożenia wymaga zwiększenia nadzoru zarządzającego i prowadzenia regularnych patroli w rezerwacie. Nie stwierdzono istniejących zagrożeń zewnętrznych.

Niniejsze zadania ochronne uwzględniają w szczególności fakt, że rezerwat przyrody Kulak pełni wielofunkcyjną rolę produkcyjną, przyrodniczą i społeczną. Stawy będące ważnym elementem rezerwatu należy zachować jako miejsce występowania zróżnicowanych zbiorowisk oraz biotop wielu gatunków organizmów związanych ze środowiskiem wodnym i nadwodnym.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt zarządzenia będzie oddziałował na wszystkie podmioty, które znajdują lub znajdują się w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia nie podlega konsultacjom.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Środki finansowe poniesione na realizację zaplanowanych działań będą w całości pochodziły z funduszy, jakimi dysponuje władający nieruchomością objętą projektem zarządzenia.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja nie obejmuje swym zasięgiem obszarów objętych prawem Unii Europejskiej. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.